

Βασιλεία Καλαρχάκη ΠΕ70 & Φώτιος Φωτίου ΠΕ70 & Γρηγόριος Καραμίντζιος ΠΕ70 & Θεοδώρα Πρεκατέ ΠΕ70 & Φιλίτσα Μουντζουρέα ΠΕ70

3^ο Δ.Σ. Ζεφυρίου

Τάξεις Α, Γ' & Δ'

Διάρκεια

Δύο ετήσια προγράμματα

Γενικά

Η ιδέα του να συμμετέχουμε ως σχολείο εδώ και αρκετά χρόνια σε καινοτόμα προγράμματα ξεκίνησε από την κοινή πεποίθηση όλων των εκπαιδευτικών του σχολείου, ότι οι μαθητές μαθαίνουν ευχάριστα και αβίαστα μέσα από βιωματικές- δημιουργικές δραστηριότητες. Επί σειρά ετών εκπονήσαμε καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα και διαπιστώσαμε πως οι μαθητές απαλλαγμένοι από το άγχος της απομνημόνευσης κατακτούσαν ευκολότερα τη γνώση, αποκτούσαν αυτονομία και πνεύμα συνεργατικότητας.

Στόχοι

Βασικοί στόχοι των προγραμμάτων ήταν οι μαθητές:

- Να προστατεύουν και να προσέχουν τον κήπο και τα φυτά ως μέρος του σχολείου και κατ' επέκταση ολόκληρο το σχολείο.
- Να σκάψουν, να σπείρουν, να φυτέψουν, να σκαλίσουν, να βοτανίσουν και τέλος να συλλέξουν τον καρπό δηλ. να γνωρίσουν όλα τα στάδια της καλλιέργειας.
- Να γνωρίσουν διάφορα φυτά, τα μέρη τους, τις λειτουργίες τους και τα στάδια ανάπτυξής τους από τη σπορά μέχρι τη συγκομιδή του καρπού.
- Να γνωρίσουν τη χλωρίδα του τόπου μας.
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα της τροφικής αυτάρκειας.
- Να αντιληφθούν τη σχέση ανάμεσα στο μικροκλίμα και την ανάπτυξη των φυτών.
- Να συνειδητοποιήσουν την τροφική αλυσίδα.
- Να αποκτήσουν ευαισθησία προς το περιβάλλον.
- Να δραστηριοποιηθούν δημιουργικά μέσα από ποικίλες εικαστικές παρεμβάσεις.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες με τη χρήση διάφορων εργαλείων κηπουρικής, να εργαστούν συλλογικά, να κατακτήσουν τη γνώση βιωματικά.
- Να τροποποιήσουν τις διατροφικές τους συνήθειες και να εντάξουν τα λαχανικά στη διατροφή τους.
- Να συμμετάσχουν ενεργά στη διαδικασία της κομποστοποίησης και
- Να μάθουν ποια υλικά μπορούν να κομποστοποιηθούν.
- Να αντιληφθούν την ανακύκλωση των οικιακών αποβλήτων.
- Να συμβάλλουν ενεργά στη μείωση των απορριμμάτων
- Να ενεργοποιήσουν και να ευαισθητοποιήσουν τις οικογένειές τους στο μεγάλο ζήτημα της μείωσης των απορριμμάτων.

Δραστηριότητες στο πεδίο

1. Σκάψιμο κήπου: Οι μαθητές έσκαψαν τον κήπο, τον σβάρνισαν, τον εμπλούτισαν με κομπόστ και στη συνέχεια τον χώρισαν σε παρτέρια.

2. Σπορά- φύτεμα: Έσπειραν και φύτεψαν σε διαφορετικές εποχές και συγκεκριμένα το φθινόπωρο και την άνοιξη:

A. Το **φθινόπωρο** (περίπου στις 15 Οκτωβρίου) έσπειραν: Ραπανάκια, Παντζάρια, Μαϊντανό, Κουκιά, Αρακά, Καρότα, Σπανάκι, Ραδίκια και φύτεψαν κρεμμύδια, σκόρδα και μαρούλια.

B. Την **άνοιξη** (αρχές Μαρτίου) έσπειραν σε ειδικό σπορείο από φελιζολένιο κουτί ντομάτες διαφόρων ποικιλιών (Σαντορίνης, Καρδιά βόος), κολοκυθιές, μελιτζάνες (φλάσκες, τσακώνικες), πιπεριές, αγγουριές και φύτεψαν πατάτες.

3. Μεταφύτευση: Η μεταφύτευση των καλοκαιρινών λαχανικών έγινε τέλος Απριλίου.

4. Περιποίηση κήπου: Οι μαθητές μία έως δύο φορές την εβδομάδα πότιζαν, ξεβοτάνιζαν, σκάλιζαν, κλάδευαν, παράχωναν τα φυτά του κήπου.

5. Παρατήρηση: Οι μαθητές παρατήρησαν και μελέτησαν τα στάδια ανάπτυξης των φυτών από το σπορά μέχρι τη συγκομιδή, τα είδη των φύλλων, τα μέρη των φυτών, τα είδη και το σχήμα των καρπών, τους εχθρούς και τις ασθένειες των φυτών.

6. Συγκομιδή καρπών: Η συγκομιδή έγινε σε τέσσερις φάσεις:

A. Το Δεκέμβριο μάζεψαν ραπανάκια, μαρούλια, κρεμμύδια και σπανάκια.

B. Το Φεβρουάριο μάζεψαν παντζάρια, μαϊντανό, καρότα και ραδίκια

Γ. Το Μάιο συνέλεξαν τον αρακά, τα κουκιά, τα σκόρδα και τις πατάτες

Δ. Λίγο πριν το κλείσιμο των σχολείων κόπηκαν οι πρώτες ντομάτες, λίγες πιπεριές και μελιτζάνες. Η καλοκαιρινή συγκομιδή δεν ολοκληρώθηκε λόγω λήξης του σχολικού έτους.

7. Κομποστοποίηση

Ο κομποστοποιητής κατασκευάστηκε από ξύλινες παλέτες. Οι μαθητές πήραν τα πινέλα τους, χρησιμοποίησαν πλαστικά χρώματα και με οδηγό την παιδική φαντασία, τη δημιουργικότητα και τον ενθουσιασμό τους, τον μετέτρεψαν σε στολίδι του σχολικού κήπου.

Στη συνέχεια συνέλεξαν και επεξεργάστηκαν πληροφορίες γύρω από τη διαδικασία και τα στάδια της κομποστοποίησης, τα υλικά που μπορούν να κομποστοποιηθούν και τη χρήση του κομπόστ. Έφτιαξαν σχετική αφίσα, την οποία ανάρτησαν σε όλα τα τμήματα. Προέβησαν σε ενημέρωση όλων των μαθητών προκειμένου να δραστηριοποιήσουν και τους υπόλοιπους να συγκεντρώνουν τα ανακυκλώσιμα υλικά του σχολικού γεύματος

(μπανανόφλουδες, πορτοκαλόφλουδες) και να υπάρξει μια γενική ευαισθητοποίηση στο θέμα της μείωσης των απορριμμάτων.

Καθημερινά από το σπίτι τους σε μικρές σακούλες κουβαλούσαν τα ανακυκλώσιμα οικιακά απορρίμματα (φλούδες φρούτων και λαχανικών, φύλλα δέντρων, τσόφλια αυγών, φίλτρα και κατακάθι καφέ), που συγκέντρωναν οι μητέρες τους και τα προσέθεταν στον κομποστοποιητή. Έτσι υπήρξε ενεργή συμμετοχή και ευαισθητοποίηση ολόκληρης της οικογένειας στη διαδικασία μείωσης των απορριμμάτων.

Ανακάτευαν και έβρεχαν τα υλικά του κομποστοποιητή μέχρι τα απορρίμματα να αποσυντεθούν και να γίνουν κομπόστ.

Όταν η διαδικασία κομποστοποίησης ολοκληρώθηκε, είδαν χειροπιαστά το αποτέλεσμα, αφού χρησιμοποίησαν το κομπόστ για τον εμπλουτισμό του κήπου.

8. Ομαδικό γεύμα στο σχολείο

Μετά από κάθε συγκομιδή οι μαθητές ετοίμαζαν μόνοι τους ομαδικό γεύμα με τα λαχανικά που έκοβαν. Έκοψαν από τον κήπο μαρούλια και κρεμμύδια, τα οποία έπλυναν με ιδιαίτερη προσοχή και στη συνέχεια τα τεμάχισαν. Με την προσθήκη λαδιού αλατιού και ξιδιού ετοίμασαν μια ολόφρεσκη μαρουλοσαλάτα. Ο κόπος τους ανταμείφτηκε, γιατί η νοστιμιά ήταν μοναδική και η χαρά τους ήταν απεριόριστη, όταν καθισμένοι ο ένας δίπλα στον άλλο απολάμβαναν τους καρπούς του κόπου τους. Σε επόμενα γεύματα ετοίμασαν αρακά με πατάτες, βραστά ραδίκια σαλάτα, σπανακόπιτα, πατάτες βραστές και τηγανιτές! Όλα είχαν τη σφραγίδα της δικής τους αγάπης και φροντίδας.

Μέσα από την παραπάνω διαδικασία οι μαθητές αντιλήφθηκαν τη δυνατότητά τους να παράγουν οι ίδιοι την τροφή τους και να είναι αυτόρχεις. Επίσης έζησαν την εμπειρία της συλλογικής κουζίνας και βίωσαν τη χαρά της συνεργασίας και της συντροφικότητας.

Δραστηριότητες στην τάξη

1. Ημερολόγιο σχολικού κήπου: οι μαθητές μετά την επίσκεψη στο πεδίο κατέγραφαν τις παρατηρήσεις τους.

2. Αναζήτηση πληροφοριών για τα φυτά στο διαδίκτυο.

3. Εργασίες: Ο σχολικός κήπος συνδέθηκε με διάφορα γνωστικά αντικείμενα (γλώσσα, μαθηματικά, μελέτη περιβάλλοντος, φυσική, θρησκευτικά) και με ανάλογες ευχάριστες εργασίες όπως επίλυση σταυρόλεξων, αινιγμάτων, ακροστιχίδων, ανάγνωση σχετικών λογοτεχνικών κειμένων.

3. Οι μαθητές ζωγράφισαν ατομικά και ομαδικά με θέμα τον κήπο, τα φυτά, το περιβάλλον.

4. Μουσική: Τραγούδησαν και χόρεψαν τραγούδια σχετικά με τη φύση, τα δέντρα και το περιβάλλον.

Παρουσίαση του προγράμματος

Μετά την ολοκλήρωσή του το πρόγραμμα παρουσιάστηκε στους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου μέσα από προβολή PowerPoint, θεατρικό και μουσικοχορευτικά δρώμενα. Σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα εκτέθηκαν τα έργα των παιδιών.

Αξιολόγηση

Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με το περιβάλλον και μέσα από τις διάφορες εργασίες του κήπου απέκτησαν δεξιότητες. Ταξίδεψαν με το σπόρο και αντιλήφθηκαν πώς μπορεί κάποιος να είναι αυτάρκης κρατώντας τους σπόρους. Παρακολούθησαν τα στάδια ανάπτυξης των φυτών από τη σπορά μέχρι τη συγκομιδή και το μάζεμα του σπόρου. Η συλλογική εργασία τους έδωσε χαρά. Έγιναν δημιουργικοί, παρατηρητικοί και δραστήριοι. Ευαισθητοποιήθηκαν και απέκτησαν θετικές στάσεις προς το περιβάλλον.

Φωτογραφικό υλικό

Σκάψιμο κήπου

Σπορά με σβώλους χορταρικών

Οι σπόροι φυτρώνουν

Τα φυτά μεγάλωσαν

Συγκομιδή

Συγκομιδή

Συγκομιδή

Άρρωστο φυτό

Εικαστική παρέμβαση στον κομποστοποιητή

Ετοιμασία ζαρντιερών

Συγκομιδή πατάτας

Συγκομιδή πατάτας και χορταριών

Προετοιμασία σπανακόπιτας

Η καλοκαιρινή σοδειά μας

Ωριμος αρακάς

Συγκομιδή αρακά

Προετοιμασία σαλάτας

Προετοιμασία σαλάτας

Μέρος της σοδειάς μας

Γεύμα λαχανικών

Παρουσίαση προγράμματος

Παρουσίαση προγράμματος

Παρουσίαση προγράμματος

Ημερολόγιο κήπου

Έργα μαθητών

Έργα μαθητών